

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Sažetak

Upravni odbor je pozdravio zakonodavne mjere koje su poduzela bh. tijela vlasti u cilju ispunjavanja zahtijeva postavljenih u Studiji izvodljivosti EK, ali je naglasio da je sada ključna provedba. Između ostalog, Upravni odbor je pozvao Vijeće ministara i Parlamentarnu skupštinu BiH da do kraja srpnja poduzmu konkretne korake u cilju provedbe reforme poreznog sustava, te naglasio da bi PDV trebao biti uveden najkasnije do 1. siječnja 2006. godine.

Upravni odbor je obaviješten o nizu reformi u oblasti vladavine prava, uključujući projekat uspostave Odjela za ratne zločine i inicijative za rješavanje problema organiziranog kriminala u BiH. Upravni odbor je pozdravio prijedlog premijera Terzića za uspostavljanje Komisije za restrukturiranje policije.

Upravni odbor je također pozdravio činjenicu da je postignut značajan napredak u reformi obrane i obavještajnog sektora, ali je izrazio nezadovoljstvo zbog činjenice što, svega nekoliko dana pred samit NATO-a u Istanbulu, BiH još nije ispunila ključni zahtjev za pristup programu Partnerstvo za mir, naime zahtjev da u potpunosti surađuje s Haškim tribunalom. Rad Komisije Republike Srpske za Srebrenicu kao i nedavna izjava predsjednika RS Dragana Čavića pozitivni su koraci koji mogu predstavljati značajnu prekretnicu u poslijeratnom pomirenju u BiH. Upravni odbor je, međutim, naglasio da izjavu predsjednika Čavića moraju popratiti konkretna djela, što podrazumijeva uhićenje optuženih za ratne zločine. Republika Srpska, devet godina poslije potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, nije pronašla ili lišila slobode nijednu osobu optuženu za ratne zločine. Republika Srpska, entitet koji je zajamčen Daytonskim sporazumom, ne provodi ključnu obvezu iz Daytonskog sporazuma i međunarodnog prava, i nadležni pojedinci i institucije moraju snositi odgovornost za takvu situaciju.

Upravni odbor je pozdravio napredak koji je postignut u ponovnom ujedinjenju grada Mostara i ponovo naglasio ključnu ulogu obrazovnog sustava koji je jednak za sve u procesu uspostave BiH kao normalne europske države. Analizirajući niz ekonomskih inicijativa, Upravni odbor je pozvao entitetske Parlamente da bez odgode razmotre i usvoje zakone koji su nužni za rješavanje ključnog problema unutarnjeg duga BiH, što bi znatno pridonijelo dugoročnoj finansijskoj održivosti zemlje.

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira susreli su se u Sarajevu 24. i 25. lipnja. Sastankom je predsjedavao Visoki predstavnik Paddy Ashdown. Predstavници tijela vlasti BiH, koje je predvodio predsjedavajući Vijeća ministara Adnan Terzić, sudjelovali su na jednom dijelu sastanka.

I Studija izvodljivosti

Europska komisija i vlasti BiH izvjestile su Upravni odbor o napretku postignutom u ispunjenju kriterija iz Studije izvodljivosti Europske komisije. U oba izlaganja je prepoznato da je veliki dio pripremnih aktivnosti već obavljen. Napredak je ostvaren u velikom broju pojedinačnih stavki, napose glede usvajanja zakona. Međutim, Europska komisija je naglasila da se trend napretka mora i dalje nastaviti, i što je od ključnog značaja, da preostaje još mnogo posla koji tek treba obaviti u svezi s provedbom, izgradnjom institucija i mjerama koje će osigurati samoodrživost.

Upravni odbor je čestitao Vijeću ministara BiH što su ozbiljno pristupili listi prioriteta iz Studije izvodljivosti, te izrazio nadu da će se ovaj proces i dalje nastaviti istom brzinom jer ostvarivanje napretka u svakoj od 16 točki iz Studije izvodljivosti je preduvjet za Europsku komisiju da predloži zemljama članicama početak pregovora o Sporazumu o stabilnosti i pridruživanju.

Upravni odbor pozdravlja napredak koji je nedavno postignut u oblasti reforme neizravnog oporezivanja. Upravni odbor je potakao Vijeće ministara i Parlament BiH da rapidno usvoje nacrt Zakona o jedinstvenom računu, Zakon o carinskoj politici i Zakon o PDV-u. Također je savjetovao da:

- Dogovor o proračunu Uprave za neizravno oporezivanje (ITA) bude potpuno operativan do kraja

srpnja.

- Regionalna struktura Uprave za neizravno oporezivanje (ITA) bude detaljno dogovorena, te da provedba spajanja carinskih uprava prijeđe iz faze planiranja u fazu provedbe do rujna.
- Formula za dodjelu sredstava je dogovorena, tako da Jedinstveni račun može početi funkcionirati do kraja srpnja.
- Upravni odbor odobri nacrt Zakona o porezu na promet i Zakona o akcizama, i uputi ih Vijeću ministara do 30. srpnja.

Reforma Uprave za neizravno oporezivanje (ITA) i uvođenje PDV-a što prije, ali ne poslije 1. siječnja 2006. godine, od vitalnog je značaja za ekonomiju BiH. Direktor Uprave za neizravno oporezivanje, Vijeće ministara, Upravni odbor i Parlament BiH trebaju odigrati svoju ulogu kako bi osigurali da BiH poduzme potrebne korake. Potrebno je odmah poduzeti aktivnosti na uspostavi razvojnog tima ITA, određivanju stopa, izuzetaka i limita PDV-a, uvesti registraciju poreznih obveznika i suglasiti se o raspodjeli prihoda kako bi jedinstveni račun mogao početi funkcionirati.

Upravni odbor je naglasio uz izraženu dozu zabrinutosti nedostatak napretka glede Agencije za statistiku BiH, te preostalih izmjena i dopuna Zakona o PBS-u, koji trenutno razmatra Parlament BiH, kako bi bio u potpunosti sukladan uvjetima iz Studije izvodljivosti i Sporazuma postignutog između premijera.

Upravni odbor je također naglasio, uz izraženu dozu zabrinutosti, kašnjenje u usklađivanju entitetskih zakona o izbjeglicama i prognanicima s izmijenjenim i dopunjenim Državnim zakonom, činjenicu da do današnjeg dana Fond za povratak nije počeo s radom iako je kreiran s namjerom da se pomogne gotovo 320.000 preostalih prognanika u nalaženju trajnijeg rješenja, te kontinuirano prisustvo u BiH oko 24.000 izbjeglica iz Hrvatske i Srbije i Crne Gore koji zaslužuju zajednički napor sve tri vlade u rješavanju njihove situacije.

II Vladavina prava

Komesar EUPM-a Kevin Carty informirao je prisutne o izravnoj vezi koja postoji između problema u borbi protiv kriminala i postojeće fragmentirane i nekoordinirane strukture policijskog sustava u BiH. Upravni odbor je potvrdio da se moraju poduzeti sve nužne mjere u cilju uspostave jedinstvene strukture policije. U svjetlu ovoga, te funkcionalne provjere bh. policijskih snaga, koju je izvršila Europka komisija i kojom je utvrđeno da u postojećem sustavu postoji isuviše mnogo razina u organizaciji policijskih snaga i da se treba izvršiti racionaliziranje sustava kako bi se unaprijedila djelotvornost policije u BiH, Upravni odbor je pozdravio prijedlog premijera Terzića za uspostavljanje Komisije za restrukturiranje policije.

Viši zamjenik Visokog predstavnika Bernard Fassier izvijestio je političke direktore o trenutnom statusu projekta Odjela za ratne zločine i o radu Komisije za Srebrenicu. Upravni odbor je konstatirao napredak koji je postignut na ovom projektu i s pravnog i s tehničkog aspekta. Nacrti izmjena i dopuna zakona i nacrt Sporazuma o Tajništvu Suda BiH u srpnju će biti dostavljeni na razmatranje Vijeću ministara BiH, odnosno Parlamentarnoj skupštini i Predsjedništvu BiH. Upravni odbor je apelirao na bh. tijela vlasti da brzo razmotre ove akte kako bi se omogućilo njihovo usvajanje do kraja listopada. Upravni odbor je pozdravio dolazak rukovoditelja projekta Michaela Johnsona i angažiranje rukovodnog tima, te konstatirao da se još uvijek planira da rok za početak procesuiranja prvih slučajeva ratnih zločina bude siječanj 2005. godine.

Upravni odbor je pozdravio sadržajno izvješće Komisije za Srebrenicu koja je dala značajne nove podatke o masovnim grobnicama i dobila novu dokumentaciju (koja je dostavljena Haškom tribunalu) kojom se potvrđuje razmjera počinjenih zločina i umiješasnost tadašnjih tijela vlasti Republike Srpske. Upravni odbor je također pozdravio izjavu predsjednika Republike Srpske Dragana Čavića, koja može predstavljati značajnu prekretnicu jer se građani BiH suočavaju sa zločinima počinjenim u njihovo ime i shvaćaju da osobe koje su počinile te zločine nisu nacionalni heroji nego najgora vrsta kriminalaca koja mora biti izvedena pred lice pravde u Hagu. Izjavu predsjednika Čavića moraju prpratiti djela, uključujući uhićenje osoba koje je optužio Međunarodni krivični tribunal u Hagu. Upravni odbor se nada da će izjava predsjednika Čavića, zajedno s radom Komisije za Srebrenicu utrti put za osnivanje sličnih povjerenstava koja će istražiti ostale ratne zločine o kojima je riječ u odlukama Doma za ljudska prava, te pospešiti proces izmirenja.

Budući da će ministru pravosuđa i ministru sigurnosti BiH krajem lipnja 2004. godine biti dostavljen prednacrt bh. Zakona o oduzimanju nelegalno stečene imovine u parničnom postupku, koji će zajedno s izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i Krivičnog zakona, Tužiteljstvu BiH dati, po zahtjevu Sudu BiH, veće mogućnosti za

zapljenu, konfiskaciju i oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama, Upravni odbor apelira na ministre da brzo razmotre ove zakone kako bi se oni mogli što je moguće prije dostaviti u parlamentarnu proceduru.

III Reforma u oblasti obrane

Upravni odbor je pozdravio značajan napredak koji je ostvaren u provođenju reformi u oblasti obrane ali je izrazio nezadovoljstvo činjenicom da, samo nekoliko dana prije samita NATO saveza u Istanbulu, BiH nije ispunila ključni uvjet za sudjelovanje u Partnerstvu za mir, a to je suradnja s Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu. Upravni odbor je naglasio da se ovo odnosi na RS, i propust RS da locira ili uhiti čak i jednu osobu optuženu za ratne zločine tijekom devet godina nakon potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, te je apelirao na tijela vlasti RS da u tom cilju poduzmu konkretne mjere. RS, bh. entitet zajamčen sukladno Daytonskom sporazumu, ne ispunjava ključnu obvezu sukladnu Daytonskom sporazumu i međunarodnim zakonom, za što se odgovarajući pojedinci i institucije moraju smatrati odgovornim.

Upravni odbor dao je potporu aktivnostima koje je poduzeo Visoki predstavnik kako bi ohrabrio tijela vlasti BiH da naprave potrebne sustavne promjene sigurnosnih struktura BiH kako bi se BiH omogućilo da na bolji način ispunjava svoje međunarodne obveze, te kako bi se pozvali na političku odgovornost oni pojedinci koji su odgovorni za neispunjavanje ovih obveza od strane BiH.

Upravni odbor je naglasio potrebu za daljnjim unapređenjem napretka ostvarenog u oblasti obrane provedbom Odluke Predsjedništva o restrukturiranju Oružanih snaga BiH, stvaranjem zajedničkih sustava upravljanja kadrovima i resursima, razvijanjem sustava zapovijedanja i nadzora, uspostavljanjem točnih inventara imovine i opreme, nastavljanjem uništavanja viška oružja i municije, te osmišljavanjem i provođenjem vojnog obavještajnog sustava na državnoj razini.

Upravni odbor je izjavio da će ohrabriti donatore da povećaju obim financijske pomoći koja se trenutno dodjeljuje Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja reformi u oblasti obrane.

IV Reforma obavještajnog sektora

Upravni odbor je ohrabren napretkom ostvarenim u reformi obavještajnog sektora, uključujući i donošenje Zakona o obavještajnoj agenciji, imenovanje Komisije za obavještajna pitanja u Parlamentarnoj skupštini BiH i imenovanje generalnog direktora i zamjenika generalnog direktora. Mjere koje se sada moraju poduzeti uključuju imenovanja u savjetodavni odbor Vijeća ministara te okončanje provjere osoblja ove Agencije.

Upravni odbor i Visoki predstavnik jasno su stavili do znanja tijelima vlasti BiH da se politiziranje rada ili procesa provjere ili sastava Obavještajne agencije neće tolerirati. Upravni odbor je također izrazio očekivanje da će broj uposlenih u Agenciji i proračun odgovarati njenim zadaćama, te da će se Agenciji dodijeliti odgovarajući prostor.

V Mostar

Upravni odbor je konstatirao napredak koji je postignut u ponovnom ujedinjavanju grada Mostara, te iskazao svoju potporu naporima koje ulažu gradonačelnik i dogradonačelnik, Gradsko vijeće i Odjel za provedbu rješenja za Mostar u radu usmjerenom ka trajnom ponovnom ujedinjenju Grada.

VI Obrazovanje

Pozivajući se na činjenicu da efikasan i suvremen obrazovni sustav, jednak za sve, i utemeljen na demokratskim vrijednostima predstavlja ključni element za razvoj BiH kao normalne europske države, Upravni odbor je zatražio od tijela vlasti BiH da na svim razinama riješe preostale prepreke za reformu obrazovanja, kako bi obrazovni sustav mogao odigrati svoju odgovarajuću ulogu kao branik od nacionalnih, vjerskih i kulturnih predrasuda.

VII Unutarnji dug

Upravni odbor je apelirao na entitetske parlamente da rasprave i donesu zakone potrebne za rješavanje problema ogromnog unutarnjeg duga BiH na način koji je sukladan obećanjima danim MMF-u krajem protekle godine, kako su to vlasti predložile. Rješenje ovog pitanja je od vitalnog značaja za dugoročnu fiskalnu održivost BiH i predstavlja pitanje od apsolutno suštinskog značaja ukoliko se želi potaći dolazak stranih ulaganja u BiH.

VIII Restitucija

Upravni odbor je dao potporu planu Vijeća ministara da se upostavi Komisija za pitanja restitucije, koja će provesti sveobuhvatnu zakonsku, fiskalnu i operativnu analizu te predložiti sveobuhvatna rješenja za predloženi Okvirni zakon o restituciji u BiH.

Sljedeći sastanak Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira bit će održan u Sarajevu, 23. i 24. rujna.